

Bijen en vlinders passen bij elkaar

Kars Veling

Vlinders en bijen hebben veel gemeen. Ze houden van gevarieerd groen, bloemrijke bermen en akkerranden vol kleur. Ze hebben allebei behoefte aan nectar uit bloeiende planten. Een tuin waar van het vroege voorjaar tot het late najaar planten in bloei staan is een belangrijke voorwaarde voor zowel vlinders als bijen. De Vlinderstichting is actief bezig om mensen meer aandacht te laten krijgen voor vlinders in de tuin.

Kleine vos, dagpauwoog, gehakelde aurelia en citroenvlinder zijn de enige vlindersoorten die als vlinder overwinteren. In het hele vroege voorjaar, in februari en maart, komen op een zonnige en niet te koude dag de overwinterende vlinders al uit hun schuilplaats. Dan moet er wel wat te halen zijn. In die periode is de winterheide een van de weinige nectarbronnen en daar worden de vlinders ook op gezien. Ook de eerste bijen bezoeken trouwens deze plant. Andere vroegbloeiers, zoals krokussen, kunnen ook wel worden bezocht, maar hebben duidelijk niet de voorkeur van de vlinders.

Kleine vos op winterheide

Wat later in het jaar komt de wilg in bloei. Als je hem niet hebt gezien dan hoor je hem wel, want het is er een gezoem van jewelste. Bijen, hommels en de eerste zweefvliegen zijn er druk met het verzamelen van stuifmeel voor hun broed. Vlinders doen niets met stuifmeel. De larven van vlinders, de rupsen, zijn planteneters, die gespecialiseerd zijn op een of enkele verwante plantensoorten. Deze worden bij vlinders waardplant genoemd (dit is dus een andere betekenis dan bij bijen, waar planten die door volwassen bijen worden bezocht als waardplant te beschouwen zijn en drachtplant genoemd worden). De wilg is wel een goede nectarplant. Vlinders kunnen met hun lange roltong diep in de katjes doordringen op zoek naar de zoetheid.

Bont zandoogje op sleedoorn

Begin april neemt de sleedoorn de taak van de wilg over en dan komen er ook allerlei andere planten beschikbaar. Dat is ook de tijd dat de vlinders die als pop de winter hebben doorgebracht, uit hun pop kruipen. De koolwitjes, boomblauwtjes en bont zandoogjes verschijnen dan. De keus wordt groter en je ziet dat vlinders niet zo kieskeurig zijn als rupsen. Die heb-

Gehakelde aurelia op wilg

foto's Kars Veling

ben vaak maar een of enkele nauw verwante planten als voedsel. Zijn die planten op, dan sterven de rupsen. Voor vlinders geldt: als er maar nectar in zit.

Toch hebben vlinders wel degelijk voorkeur. Omdat ze maar een kort leven hebben, soms maar enkele dagen, moeten ze zeer effectief met hun tijd omgaan om zich succesvol te kunnen voortplanten. Daarbij hoort slim nectar verzamelen. Ze hebben dus het liefst planten waar veel hoogwaardige nectar makkelijk bereikbaar is. Dat is in het voorjaar goed te zien. Ze drinken eerst op klein hoefblad, maar die laten ze links liggen als de paardenbloem begint te bloeien. Daar zie je ze echter ook niet veel meer als de pinksterbloem bloeit en een flinke pol distel lokt de vlinders nog beter aan.

Dagpauwoog op akkerdistel

In mei bloeit een van de beste vlinderplanten en dat is toevallig ook nog eens een uitstekende bijenboom: vuilboom. Deze struik bloeit enorm rijk en heel erg lang. De bloempjes zijn echter klein, zodat hij als siertuinplant eigenlijk niet gebruikt wordt. Het is een soort uit de ondergroei van het bos, die ook nogal eens in de landschappelijke aanplant te vinden is. Naast nectarbron is vuilboom ook de waardplant (voor de rupsen dus) van de citroenvlinder en van het boomblauwtje. Een echte topper voor vlinders. Kortom, geen tuin zonder vuilboom!